

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 658-1930)

Originalt emne

Arbejderforhold

Arbejderforhold/Arbejdsløshedsunderstøttelse

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Administration og Bevillinger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. januar 1931](#)
- 2) [Byrådsmødet den 29. januar 1931](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. januar 1931 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 658-1930)

Under Mødet indtraf en Deputation af Arbejdsløse og Hjemløse, der oplæste en Resolution, hvori man anmoder om, at Byraadet vil gøre noget for at skaffe Arbejde og i Mangel heraf yde Understøttelse.

Borgmesteren svarede, at man ikke paa staaende Fod kunde tage Stilling til disse Krav, men Resolutionen skulde blive forelagt for Byraadet. -

Det vedtoges senere at henvise Sagen til Budgetudvalget til Forhandling med Hjælpekassen.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. januar 1931 - side 13

[Til første side](#)

(J. Nr. 658-1930)

Meddelelse fra Budgetudvalget om Forhandling med Hjælpekassens Bestyrelse vedrørende Spørgsmaalet om Hjælp til Arbejdsløse og Hjemløse.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Udskrift af Forhandlingsprotokollen:

"Bestyrelsen for Hjælpekassen var indbudt til en Forhandling om Spørgsmaalet om Foranstaltninger, der mulig burde træffes i foranstaaende Anledning.

Man enedes om, at Hjælpekassen fortsætter i samme Spor som hidtil, indtil det Lovforslag, der ligger paa Rigsdagens Bord, om Ekstrahjælp til Arbejdsløse, var blevet til Lov.

Angaaende de Hjemløse henstillede man til Forsørgelsesvæsenet at finde en Form, hvorunder de eventuelt kunde hjælpes, dog uden at saadan Hjælp faar Fattighjælps Virkning.

Forsørgelsesudvalget bemyndiges til at fremkomme med Forslag til Byraadet.

Under Forhandlingerne oplystes det, at Hjælpekassens Udgifter for den resterende Del af Regnskabsaaet herefter vil beløbe sig til ca. 175000 Kr. udover, hvad der hidtil er bevilget".

Fra Forsørgelsesudvalget forelaa følgende Meddelelse :

"Efter Henstilling fra Budgetudvalget til Forsørgelsesudvalget om at udarbejde Forslag, hvorved man fra Kommunens Side kunde komme de herværende paastaaede Hjemløse til Hjælp, har Forsørgelsesudvalget straks foretaget det fornødne i saa Henseende.

Man oprettede et midlertidigt Kontor udenfor Forsørgelsesanstalten og opfordrede de Hjemløse til al melde sig her for at afgive de for en saadan Foranstaltning nødvendige Oplysninger, idet Forsørgelsesudvalget nødvendigvis først maatte have Tallet paa dem, overfor hvem Foranstaltninger var paakrævet. Alt var bragt i Orden for at modtage en endogsaa betydelig Invasion af Hjemløse, saavel m. H. t. Husleje som Bispisning. Kontoret har været aabent 2 Dage, og Resultatet blev, at 15 saakaldte Hjemløse meldte sig. Af disse mener Forsørgelsesudvalget, at 6 ikke kan komme ind under denne Kategori. Af de resterende 9 er 2 separede Mænd, hvis Hustruer underholdes af Forsørgelsesvæsenet med Fattighjælps Virkning for Mændene. Af de øvrige 7 vil man henvise til Hjælpekassen

dem, der forhenes efter Loven at kunne komme i Betragtning der, og for de ganske faa tiloversblevne mener man det ikke nødvendigt al træffe særlige Foranstaltninger."

Borgmesteren erindrede om, at Spørgsmaalet om Hjælp til Hjemløse blev henvist til Budgetudvalget, og næste Dag havde Udvalget et Møde med Hjælpekassen, hvor dens Formand meget smukt redegjorde for hele den Maade, hvorpaa man havde arbejdet og anvendt de Penge, der var stillet til Raadighed. Som det fremgik af den foreliggende Redegørelse, var Pengene omtrent opbrugt, og det formentes, der vilde blive Brug for ca. 175000 Kr. udover det hidtil bevilgede Beløb, altsaa for hele Aaret ca. 900000 Kr. Budgetudvalget var enigt om at henstille til Hjælpekassen at fortsætte som hidtil, og Byraadet maatte da stille de nødvendige Midler til Raadighed. Taleren gik derefter ud fra, at hvis Byraadet tiltræder Budgetudvalgets Henstilling, har man samtidig vedtaget at stille de nødvendige Midler til Raadighed for Hjælpekassen. Der var taget det Forbehold, at det skal fortsættes, indtil Forslaget i Rigsdagen om Ekstrahjælp til Arbejdsløse var afgjort, og naar det var sket, maatte man have en ny Forhandling med Hjælpekassen. Angaaende det andet Spørgsmaal om Hjælp til Hjemløse saa blev dette henvist til Forsørgelsesudvalget, og Taleren vilde bede Udvalgets Formand om at redegøre derfor.

Leonhard Hansen gjorde udførligt Rede for Sagen. Budgetudvalget fandt det klogt at dele Kravet om Hjælp i to Afsnit, og Spørgsmaalet om Hjælp til Hjemløse blev overdraget til Forsørgelsesudvalget. Taleren sammenkaldte straks Embedsmændene under Forsørgelsesvæsenet og fik udfærdiget de nødvendige Skemaer til en saadan Foranstaltning. Der var kritiseret noget herover; men det var givet, at hvis der skulde laves noget, maatte man først vide, om der var nogen at lave det for. Der blev sagt af Deputationen til Byraadet, at der var ca. 500 Hjemløse i Aarhus; det vidste man imidlertid var forkert; ca. 50 var sikkert det højeste. Men Skemaerne var nødvendige, idet der maatte forlanges visse Oplysninger, naar en Kommune skal yde Bidrag til noget, uanset om det har Fattighjælps Virkning eller ikke. Skemaerne var udfærdiget meget lempeligt, idet der kun krævedes Navn, Fødested, Hjemstedskommune, om vedkommende havde faaet Hjælp af Hjælpekassen eller Arbejdsløshedskassen; for hvis de fik Hjælp andre Steder, kunde de ikke komme ind under denne Kategori. Taleren rejste derefter til København og forhandlede med Forsvarsministeren om at faa overladt det tomme Garnisonssygehus til Indkvartering af Hjemløse. Ministeren stillede sig meget velvilligt, og efter mange Forhandlinger med Militæret i Aarhus gik Sagen i Orden, og man fik Løfte om at laane Hærens Materiel, hvorefter der kunde skaffes Senge til ca. 100 Mand paa

Garnisonssygehuset. Udvalget drøftede derefter et Forslag til Byraadet, som gik ud paa at skaffe dem Logi og fornøden Mad, idet de kunde faa Middagsmad ved den kommunale Bispisning paa Forsørgelsesanstalten og derudover et Maaltid Morgen og Aften. Hjælpen skulde ikke have Fattighjælps Virkning, og man maatte derfor lade Arrangementet gaa ind under den offentlige Bispisning, der var etableret med Tilskud fra Byraadet. Da del altid støder nogle at skulle henvende sig paa en Fattiggaard, etablerede man et Kontor paa Vestergade, hvor de Hjemløse kunde melde sig, og af Udvalgets Skrivelse fremgik det, hvad Resultatet blev. Det viste altsaa, at deringen Trang var til Stede, og Taleren havde heller ikke haft Opfattelsen heraf. Aarhus var sikkert den By i Danmark, der havde gjort mest for disse Mennesker; man havde en meget udviklet social Forsorg, Herberg for Hjemløse, offentlig Bispisning, "Samaritanen" o. s. v.; derfor var det et forkert Sted, man valgte som Basis for det, der var sket i de sidste Dage. Efter dette kom Udvalget ikke med noget Forslag, men kun med en Redegørelse, og betragtede herefter sit Hverv som endt. Det var blevet sagt, at man vilde hjemsende dem, men det var absolut ikke Meningen, og det kunde man forøvrigt heller ikke, naar Hjælpen ikke havde Fattighjælps Virkning. Udvalget havde ment at række disse Mennesker en hjælpende Haand, men der var altsaa ingen, der ønskede Hjælpen. Nu var det altsaa konstateret, at hele Postyret i de ____ sidste Dage kun var en Storm i et Glas Vand.

Borgmesteren vilde ligeledes slaa fast, at der ikke fra nogen Side var Tale om Hjemsendelse. Samtidig var der foretaget et andet Skridt fra Byraadets Side, idet Taleren havde sendt følgende Skrivelse til Politimesteren:

"Det meddeles herved Hr. Politimesteren, at Byraadet ikke vil modtage flere Deputationer fra de saakaldte Hjemløse, og man henstiller derfor til Politiet at forhindre Demonstrationer saavel udenfor Raadhuset som inde i samme.

Det henstilles ligeledes til Politiet at sørge for Ro og Orden i Gaderne, saa Byens Befolkning forskaanes for Processioner af den Beskaaffenhed, som har fundet Sted i forrige Uge".

Taleren havde selvfølgelig hele Byraadets Sanktion til at afsende Skrivelsen, men den var taget med her, fordi den skulde godkendes i et Byraadsmøde og føres i Byraadets Journal. Taleren vilde til Slut anmode om Byraadets Godkendelse af det, der var foretaget fra Budgetudvalgets Side.

Godkendtes enstemmig.

